

TỈNH ỦY LẠNG SƠN
BAN TUYÊN GIÁO

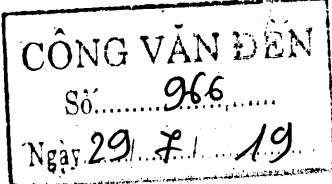
*

Số 1910-CV/BTGTU

Tuyên truyền kỷ niệm 109 năm
Ngày sinh đồng chí Lương Văn Tri
(17/8/1910 - 17/8/2019)

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Lạng Sơn, ngày 17 tháng 7 năm 2019

Kính gửi: - Ban tuyên giáo, tuyên huấn các huyện uỷ, thành uỷ, đảng uỷ trực thuộc;
- Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh;
- Các cơ quan báo chí trên địa bàn tỉnh.

Căn cứ Hướng dẫn số 64 - HD/BTGTU, ngày 18/12/2018 của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy về công tác “*Tuyên truyền kỷ niệm các ngày lễ lớn và sự kiện lịch sử quan trọng trong năm 2019*”, thiết thực Kỷ niệm 109 năm Ngày sinh đồng chí Lương Văn Tri (17/8/1910 - 17/8/2019), Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ Lạng Sơn đề nghị:

1. Ban tuyên giáo, tuyên huấn các huyện uỷ, thành uỷ, đảng uỷ trực thuộc; Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh

Tham mưu cho thường trực cấp uỷ lãnh đạo, chỉ đạo đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, các cấp ủy đảng tổ chức đợt sinh hoạt chính trị, học tập trong cán bộ, đảng viên và nhân dân về cuộc đời, sự nghiệp và những cống hiến to lớn của đồng chí Lương Văn Tri đối với cách mạng Việt Nam; gắn với việc triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “*tự diễn biến*”, “*tự chuyển hóa*” trong nội bộ và Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị “*Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*”.

2. Các cơ quan báo chí trên địa bàn tỉnh

Tăng cường viết các tin, bài, phóng sự tuyên truyền sâu rộng trong cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên, lực lượng vũ trang và nhân dân các dân tộc tỉnh Lạng Sơn; ca ngợi phẩm chất đạo đức cách mạng cao đẹp của người chiến sĩ cộng sản kiên cường, bất khuất trước kẻ thù, trọng đời công hiến cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc; khẳng định vị trí, vai trò to lớn, sức mạnh tổng hợp của các thế hệ cha anh trong lịch sử đấu tranh giải phóng dân tộc ở nước ta dưới sự lãnh đạo của Đảng; rút ra những bài học quý báu trong công tác giáo

duc, rèn luyện lý tưởng, đạo đức cách mạng trong giai đoạn mới.

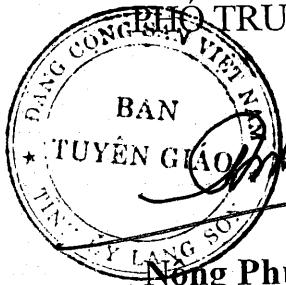
Để phục vụ cho công tác tuyên truyền, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy gửi các đơn vị Đề cương tuyên truyền Kỷ niệm 109 năm Ngày sinh đồng chí Lương Văn Tri (17/8/1910 - 17/8/2019) do Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Lạng Sơn biên soạn và phát hành./.

Nơi nhận:

- Ban Tuyên giáo Trung ương;
- Thường trực Tỉnh ủy ; | Báo cáo
- Như kính gửi;
- Lãnh đạo Ban;
- T, PP chuyên môn;
- Phòng LLCT&LSĐ;
- Lưu VT.

KT TRƯỞNG BAN

PHÓ TRƯỞNG BAN

Nông Phương Đông

ĐỀ CƯƠNG TUYỂN TRUYỀN
Kỷ niệm 108 năm Ngày sinh đồng chí Lương Văn Tri
(17/8/1910 – 17/8/2019)

(Kèm theo Công văn số 1910-CV/BTGTU, ngày 17 tháng 7 năm 2019)

I. KHÁI QUÁT TIỂU SỬ ĐỒNG CHÍ LƯƠNG VĂN TRI TỪ THỜI NIÊN THIẾU ĐẾN NHỮNG HOẠT ĐỘNG YÊU NUỐC ĐẦU TIÊN

Đồng chí Lương Văn Tri, người dân tộc Tày, sinh ngày 17/8/1910 tại làng Bản Hẻo, tổng Mỹ Liệt, châu Văn Uyên, tỉnh Lạng Sơn (nay là thôn Bản Hẻo, xã Trần Ninh, huyện Văn Quan, tỉnh Lạng Sơn).

Đồng chí Lương Văn Tri sinh trưởng trong một gia đình nông dân có truyền thống yêu nước và hiếu học. Cha là ông Lương Lợi Tiên, là người hay chữ Nho và có hiểu biết về thời thế. Mẹ là bà Hoàng Thị Liêm là một phụ nữ nông dân thuần phác, cần cù, chăm chỉ, nhất mực yêu thương chồng con. Đồng chí Lương Văn Tri có một chị gái và một em trai.

Thời niên thiếu, Lương Văn Tri được gia đình cho học chữ Hán - Nôm, chữ quốc ngữ tại trường làng. Sau đó tiếp tục theo học tại trường Sơ học yếu lược mở tại chung lỵ Diêm He với ba môn chủ yếu là toán, tiếng pháp và chữ quốc ngữ, nhờ thông minh và học giỏi Lương Văn Tri được tuyển chọn theo học tại Trường Tiểu học Pháp - Việt Lạng Sơn với chương trình học gồm các môn lịch sử, địa lý, văn học, toán, tiếng pháp.

Những năm tháng học ở trường làng, trường huyện, trường Tiểu học Pháp - Việt Lạng Sơn, Lương Văn Tri luôn thể hiện đức tính ham học, đạt nhiều thành tích xuất sắc trong học tập, được thầy giáo khen ngợi, bạn bè khâm phục, noi gương. Trong thời gian học tại trường Tiểu học Pháp - Việt Lạng Sơn, Lương Văn Tri với người bạn đồng môn học giỏi, cùng chí hướng là Hoàng Văn Thủ luôn chứng kiến nhiều biến động mới của phong trào yêu nước đang diễn ra sôi nổi khắp cả nước. Các anh trai trẻ, quyết chí phải làm gì để người dân và quê hương xứ sở thoát khỏi chế độ hà khắc của bọn thực dân, phong kiến.

Nung nấu ý chí đó, Lương Văn Tri và Hoàng Văn Thủ tích cực tham gia hoạt động trong nhóm thanh niên yêu nước ở trường Tiểu học Pháp - Việt, trở thành nhân tố nòng cốt làm dậy lên phong trào đấu tranh của học sinh, thanh niên ở thị xã Lạng Sơn đòi thực dân Pháp thả nhà yêu nước Phan Bội Châu (1925) và để tang nhà yêu nước Phan Chu Trinh (1926), do Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên phát động trong cả nước.

Lương Văn Tri, Hoàng Văn Thủ và nhóm thanh niên học sinh yêu nước

trong trường Tiểu học Pháp - Việt đã tích cực nghiên cứu, tìm đọc Báo Thanh niên, góp phần tuyên truyền tài liệu của Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên sâu rộng trên địa bàn thị xã Lạng Sơn.

Sau khi tìm hiểu Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên, tổ chức của những chiến sĩ cách mạng Việt Nam tiến hành cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, đang tổ chức các lớp huấn luyện cách mạng cho thanh niên yêu nước trên đất Trung Quốc, trong kỳ nghỉ hè năm học 1926 - 1927, Lương Văn Tri cùng người bạn học Hoàng Văn Thủ đã quyết định không tiếp tục theo học tại trường Tiểu học Hoàng Văn Thủ để tham gia hoạt động cách mạng. Cuộc đời hoạt động cách mạng đầy gian truân, nhưng vẻ vang của đồng chí Lương Văn Tri bắt đầu từ đây.

II. NHỮNG ĐÓNG GÓP CHỦ YẾU TRONG CUỘC ĐÒI HOẠT ĐỘNG CÁCH MẠNG CỦA ĐỒNG CHÍ LUÔNG VĂN TRI

1. Đồng chí Lương Văn Tri, những năm tháng hoạt động cách mạng

Tháng giêng năm 1928, Lương Văn Tri và Hoàng Văn Thủ đã bí mật từ Cốc Nam, xã Tân Yên, châu Văn Uyên (nay là xã Tân Mỹ, huyện Văn Lãng, tỉnh Lạng Sơn) sang Trung Quốc bắt liên lạc với ông Bùi Ngọc Thành, đại diện của Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên hoạt động ở khu vực Bằng Tường - Long Châu - Nam Ninh (Quảng Tây, Trung Quốc).

Cùng thời gian này, chính quyền Tưởng Giới Thạch (Quốc dân Đảng) tiến hành khủng bố gắt gao phong trào cách mạng của Trung Quốc và hoạt động của các chiến sĩ cách mạng Việt Nam trên đất Trung Quốc. Lương Văn Tri cùng Hoàng Văn Thủ được ông Bùi Ngọc Thành bố trí vào làm công nhân tại xưởng cơ khí Nam Hưng, thành phố Nam Ninh (Quảng Tây- Trung Quốc) để che mắt và tránh sự khủng bố của chính quyền Tưởng Giới Thạch, xưởng cơ khí Nam Hưng trở thành địa điểm liên lạc bí mật, tổ chức huấn luyện cách mạng của Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên ở khu vực Nam Ninh - Long Châu. Trong thời gian học và làm việc tại xưởng cơ khí Nam Hưng, Lương Văn Tri luôn được đồng nghiệp khen ngợi là người thông minh, khéo léo, chăm chỉ, làm việc hiệu quả.

Với quyết tâm hướng theo lý tưởng đã lựa chọn, cuối năm 1928, Lương Văn Tri và Hoàng Văn Thủ được ông Bùi Ngọc Thành, đại diện Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên tuyên bố kết nạp vào tổ chức Hội Việt Nam Cách mạng thanh

niên. Ngày 17/6/1929, Đông Dương Cộng sản Đảng (một trong các tổ chức tiền thân của Đảng Cộng sản Việt Nam) được thành lập. Cuối năm 1929, cùng với Hoàng Đình Giong, Hoàng Văn Thụ, Bùi Ngọc Thành, Hồ Đức Thành, Hoàng Hồng Việt, Nguyễn Nam Hồng, Đoàn Thế Vinh, Hoàng Phúc An, Lương Văn Tri được kết nạp trở thành đảng viên của tổ chức Đông Dương Cộng sản Đảng.

Ngày 03/02/1930, Hội nghị họp nhất 3 tổ chức cộng sản: Đông Dương Cộng sản Đảng, An Nam Cộng sản Đảng, Đông Dương Cộng sản Liên đoàn thành Đảng Cộng sản Việt Nam được tổ chức tại Bán đảo Cửu Long, Hương Cảng, Trung Quốc do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc chủ trì, cùng với đội ngũ đảng viên của 3 tổ chức cộng sản, đồng chí Lương Văn Tri đã trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam.

Sau khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, cùng với hoạt động của các tổ chức Đảng ở trong nước đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động và tổ chức quần chúng đứng lên đấu tranh chống kẻ thù của giai cấp, kẻ thù của dân tộc đã làm dậy lên cao trào cách mạng rộng khắp trên toàn quốc trong những năm 1930 - 1931, mà đỉnh cao là Xô Viết - Nghệ Tĩnh, các hoạt động của những người cộng sản Việt Nam ở Nam Ninh - Long Châu cũng có bước phát triển mới. Chi bộ Đảng chỉ đạo phong trào vùng núi biên giới Việt - Trung được thành lập gồm các đồng chí Hoàng Đình Giong, Hoàng Văn Thụ, Lương Văn Tri, Hoàng Hồng Việt... do đồng chí Hoàng Đình Giong làm Bí thư. Thực hiện sự phân công của Chi bộ Đảng chỉ đạo phong trào vùng núi biên giới Việt - Trung, đồng chí Lương Văn Tri được phân công tuyên truyền, vận động xây dựng, phát triển phong trào quần chúng cách mạng tỉnh Lạng Sơn.

Từ giữa năm 1930 đến đầu năm 1931, đồng chí Lương Văn Tri và đồng chí Hoàng Văn Thụ bí mật về vùng biên giới Việt - Trung thuộc địa bàn châu Văn Uyên, Lạng Sơn (Việt Nam) và Bằng Tường (Trung Quốc) để kiểm tra, nhằm gây dựng, phát triển các cơ sở quần chúng trung kiên, bằng sự hoạt động tích cực của đồng chí Lương Văn Tri và đồng chí Hoàng Văn Thụ, các cơ sở cách mạng của quần chúng trung kiên đầu tiên trên quê hương Xứ Lạng đã bắt đầu được xây dựng, tạo tiền đề cho sự phát triển mạnh mẽ, liên tục trong những năm về sau.

Từ 3 tổ chức quần chúng trung kiên được xây dựng ở Lũng Nghị (Bằng Tường - Trung Quốc), các cơ sở cách mạng của quần chúng trung kiên tiếp tục nhanh chóng phát triển mạnh ở xóm Khura Lếch (Bằng Tường - Trung Quốc), tới

các xóm Khưa Đa, Ma Mèo, Tà Lài thuộc xã Tân Yên, châu Văn Uyên (Lạng Sơn). Dưới sự lãnh đạo của chi bộ Đảng vùng núi biên giới Việt - Trung, phong trào cách mạng tỉnh Lạng Sơn bắt đầu được xây dựng qua việc hình thành các tổ chức quần chúng trung kiên ở khu vực biên giới, đã thiết lập được đường dây liên lạc giữa phong trào cách mạng tỉnh Lạng Sơn.

Sau cao trào năm 1930 - 1931, thực dân Pháp tiến hành khủng bố phong trào cách mạng Việt Nam, đồng thời cấu kết với chính quyền Tưởng Giới Thạch ở Trung Quốc phong tỏa khu vực biên giới Việt - Trung, để đàn áp phong trào cách mạng địa bàn hai tỉnh biên giới là Lạng Sơn và Cao Bằng. Trước tình hình đó, đồng chí Lương Văn Tri và các đồng chí của mình ở Nam Ninh đã rút về hoạt động tại Long Châu, làm việc tại xưởng dệt Định Hưng do đồng chí Hoàng Đình Gióng, bí thư Chi bộ Đảng vùng núi biên giới Việt - Trung vận động, tổ chức xây dựng, nhằm mục đích gây quỹ ngân sách duy trì hoạt động, tiếp tục tạo địa điểm bí mật tổ chức huấn luyện, đào tạo cán bộ cho phong trào cách mạng Lạng Sơn và Cao Bằng.

Cuối năm 1931, do yêu cầu của phong trào cách mạng trong nước, công tác đào tạo cán bộ chính trị, quân sự trở thành nhiệm vụ quan trọng và cần thiết. Đồng chí Lương Văn Tri được Chi bộ Đảng vùng núi biên giới Việt - Trung bố trí vào học trường Quân sự Hoàng Phố (Trung Quốc). Chi bộ Đảng phân công đồng chí Lương Văn Tri phụ trách tổ cán bộ học tại trường quân sự Hoàng Phố trong khóa học từ cuối năm 1931 đến đầu năm 1935. Trong thời gian học trường Quân sự Hoàng Phố, đồng chí Lương Văn Tri luôn có tinh thần chuyên cần học tập, tiếp thu nhanh kiến thức quân sự, đọc thông, viết thạo, truyền đạt, hướng dẫn kiến thức quân sự bằng tiếng Trung cho các lớp huấn luyện.

Năm 1935, đồng chí Lương Văn Tri đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ khoá học của mình tại trường Quân sự Hoàng Phố.

Từ năm 1936 đến năm 1938, đồng chí Lương Văn Tri được phân công tuyên truyền, vận động, tổ chức lựa chọn thanh niên yêu nước tỉnh Lạng Sơn đến Long Châu, Trung Quốc dự các lớp huấn luyện cách mạng, đồng thời phối hợp cùng đồng chí Hoàng Văn Thủ tiếp tục gây dựng cơ sở cách mạng, cơ sở Đảng ở các địa bàn khu vực biên giới thuộc các huyện Tràng Định và Văn Uyên, Thoát Lãng (nay là huyện Văn Lãng); phát triển sâu vào huyện Bắc Sơn. Ngày 25/9/1936, Chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên ở huyện Bắc Sơn được thành lập. Ngày 11/4/1938, Chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên ở huyện Tràng Định được

thành lập.

Những hoạt động cách mạng của đồng chí Lương Văn Tri đã góp phần quan trọng cho việc hình thành và phát triển phong trào cách mạng tỉnh Lạng Sơn, tạo điều kiện thuận lợi cho các cơ sở Đảng, các tổ chức cách mạng của quần chúng ở Lạng Sơn phát triển mạnh mẽ và sâu rộng trong những năm tiếp theo.

Cuối năm 1939, tại cuộc họp của Xứ uỷ Bắc Kỳ tổ chức ở Yên Mỹ (Thuận Thành, Bắc Ninh) bàn nội dung chuẩn bị cho Hội nghị lần thứ bảy của Trung ương Đảng, đồng chí Lương Văn Tri được cử tham gia Xứ uỷ Bắc Kỳ, là Uỷ viên Ban Thường vụ Xứ uỷ Bắc Kỳ, phụ trách công tác quân sự, chỉ đạo tổ chức mở các lớp huấn luyện quân sự đầu tiên để làm nòng cốt cho tiếp tục nhân rộng huấn luyện quân sự ra các địa phương ở Bắc Kỳ.

Năm 1940, trên cương vị Uỷ viên Ban Thường vụ Xứ uỷ Bắc Kỳ phụ trách công tác quân sự, tại địa bàn xã Thanh Vân, tổng Hoàng Vân, huyện Hiệp Hoà, tỉnh Bắc Giang, đồng chí Lương Văn Tri đã chỉ đạo và trực tiếp tổ chức một số lớp huấn luyện quân sự cho đội ngũ cán bộ của Xứ uỷ Bắc Kỳ và một số tỉnh phía Bắc.

Ngày 27/9/1940, cuộc khởi nghĩa Bắc Sơn bùng nổ gây tiếng vang khắp toàn quốc làm cho kẻ thù hoang mang, lo sợ và dùng mọi thủ đoạn dã man để đàn áp, khủng bố. Trung ương Đảng cử đồng chí Trần Đăng Ninh, Uỷ viên Ban Thường vụ Xứ uỷ Bắc Kỳ về Bắc Sơn trực tiếp lãnh đạo phong trào cách mạng, tiếp tục duy trì Đội du kích Bắc Sơn và phong trào cách mạng ở Bắc Sơn.

Hội nghị Trung ương lần thứ bảy của Đảng họp ngày 06/11/1940 đến ngày 09/11/1940 tại Đình Bảng, Bắc Ninh đã đề ra chủ trương quyết định phát triển hình thức đấu tranh vũ trang và thành lập căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai. Đồng chí Lương Văn Tri được Trung ương Đảng và Xứ uỷ Bắc Kỳ phân công làm Chỉ huy trưởng Đội Du kích Bắc Sơn và trực tiếp chỉ đạo xây dựng căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai.

2. Đồng chí Lương Văn Tri, Chỉ huy trưởng, Chính trị viên Đội cứu quốc quân Bắc Sơn.

Cuối năm 1940, thực hiện nhiệm vụ do Trung ương Đảng và Xứ uỷ Bắc Kỳ phân công, đồng chí Lương Văn Tri cùng cán bộ tăng cường của Xứ uỷ đã về chỉ đạo củng cố phong trào quần chúng ở Bắc Sơn đang bị kẻ địch khủng bố khốc liệt. Đầu năm 1941, tại khu rừng Khuổi Nọi (Vũ Lễ, Bắc Sơn), đồng chí

Lương Văn Tri đã chỉ đạo mở một số lớp huấn luyện quân sự, chính trị cho Đội Du kích Bắc Sơn và cán bộ các tỉnh Thái Nguyên, Bắc Giang, Bắc Ninh với nội dung huấn luyện về chiến thuật quân sự, vận động quần chúng, tuyên truyền, tổ chức quần chúng đấu tranh từ hình thức thấp đến hình thức cao, từ đấu tranh chính trị tiến lên đấu tranh vũ trang.

Với sự nỗ lực chỉ đạo hoạt động của đồng chí Lương Văn Tri cùng một số đồng chí cán bộ tăng cường của Xứ uỷ Bắc Kỳ, trong một thời gian ngắn, cơ sở cách mạng ở cả hai châu Bắc Sơn (Lạng Sơn), Võ Nhai (Thái Nguyên) có bước phát triển mới, vùng rừng núi hiểm trở có địa thế nối liền nhau thuộc các xã Vũ Lăng, Vũ Lễ, Hữu Vĩnh, Ngu Viễn (châu Bắc Sơn) và Lâu Thượng, Phú Thượng, Tràng Xá (châu Võ Nhai) đã trở thành khu căn cứ địa vững mạnh của Đội du kích, trong đó căn cứ Khuổi Nọi là trung tâm. Từ đây có thể triển khai nhanh chóng lực lượng đến Võ Nhai sang Đồng Hỷ, Đại Từ, Phú Lương (Thái Nguyên), xuống Yên Thế (Bắc Giang), lên Na Rì (Bắc Cạn), qua Hữu Lũng, Bằng Mạc (Lạng Sơn). Các lớp huấn luyện quân sự, huấn luyện chính trị ở Xứ uỷ Bắc Kỳ do đồng chí Lương Văn Tri phụ trách được mở tại căn cứ Khuổi Nọi đã đào tạo được nhiều cán bộ cho phong trào cách mạng các tỉnh Lạng Sơn, Thái Nguyên, Bắc Giang...

Ngày 23 tháng 02 năm 1941, Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn làm lễ chính thức thành lập tại căn cứ Khuổi Nọi, xã Vũ Lễ, huyện Bắc Sơn, gồm có 32 cán bộ, chiến sĩ. Đồng chí Lương Văn Tri, Ủy viên Ban Thường vụ Xứ uỷ Bắc Kỳ được Trung ương chỉ định làm Chỉ huy trưởng Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn, đứng trước các đồng chí Trung ương và trước hàng quân, hướng lên lá cờ đỏ sao vàng thiêng liêng, đồng chí Lương Văn Tri - Chỉ huy trưởng Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn nghiêm trang đọc 5 lời thề danh dự của Đội:

- Một, không phản Đảng.
- Hai, tuyệt đối trung thành với Đảng.
- Ba, kiên quyết chiến đấu trả thù cho các đồng chí đã hy sinh.
- Bốn, không hàng giặc.
- Năm, không hại dân.

Toàn thể Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn cùng đồng thanh tuyên thệ tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, chiến đấu đến hơi thở cuối cùng cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc.

3. Đồng chí Lương Văn Tri, người chiến sĩ cộng sản kiên cường, bất khuất trong sự nghiệp giải phóng dân tộc.

Với vai trò người Chỉ huy trưởng, đồng chí Lương Văn Tri đã trực tiếp chỉ đạo Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn cho ra đời Bản tin “*Du kích*” do đồng chí là chủ bút, để làm tài liệu tuyên truyền trong quá trình vận động, phát triển phong trào cách mạng, xây dựng căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai.

Nhằm khơi dậy khí thế của quần chúng cách mạng, ngày 01/5/1941, Đội cứu quốc quân Bắc Sơn đã tổ chức một cuộc mít tinh lớn nhân ngày Quốc tế Lao động tại khu rừng Khuổi Nọi với sự tham gia của đông đảo quần chúng cách mạng ở châu Bắc Sơn (Lạng Sơn) và châu Võ Nhai (Thái Nguyên). Đồng chí Lương Văn Tri thay mặt Ban Chỉ huy, công bố quyết định của Trung ương Đảng phát triển Đội du kích Bắc Sơn thành Đội cứu quốc quân Bắc Sơn. Các đại biểu quần chúng cách mạng đã biểu thị tinh thần tin tưởng, sẵn sàng hưởng ứng Đội cứu quốc quân Bắc Sơn trong phát triển các cơ sở quần chúng cách mạng, củng cố và mở rộng căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai.

Tháng 6 năm 1941, trước yêu cầu hoạt động của Đội cứu quốc quân và việc xây dựng củng cố căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai, Ban Thường vụ Trung ương Đảng đã chỉ định Ban lãnh đạo mới của căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai. Đồng chí Phùng Chí Kiên, Ủy viên Trung ương Đảng được Trung ương chỉ định làm Chỉ huy trưởng căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai, kiêm Chỉ huy trưởng Đội cứu quốc quân Bắc Sơn. Đồng chí Lương Văn Tri, Ủy viên Ban Thường vụ Xứ ủy Bắc Kỳ được Trung ương chỉ định làm Chính trị viên Đội cứu quốc quân Bắc Sơn.

Lo sợ trước hoạt động mạnh mẽ của Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn, ngày 25/7/1941, thực dân Pháp huy động lực lượng tiến hành một cuộc đàm áp khốc liệt quy mô lớn đối với căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai. Trong cuộc đàm áp quy mô lớn này, thực dân Pháp và tay sai đã gây nhiều tội ác đối với nhân dân Bắc Sơn, nhiều làng bản bị đốt phá, nhiều quần chúng cách mạng bị giết, bị bắt và bị tra tấn giả man, chúng dồn dân tập trung ở Đàng Lang (Quỳnh Sơn) để hòng “tát nước bắt cá” tập trung tiêu diệt Đội cứu quốc quân Bắc Sơn.

Trước tình hình đó, để bảo toàn lực lượng, đồng chí Lương Văn Tri cùng Ban Chỉ huy Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn đã quyết định rút toàn bộ Đội Cứu quốc quân chia làm 2 phân đội theo hai hướng lên Cao Bằng và ra khu vực biên giới Việt - Trung. Phân đội do đồng chí Lương Văn Tri và đồng chí Phùng Chí Kiên chỉ huy rút ngày 10/8/1941 sang địa phận châu Bình Gia qua Na Rì, Ngân Sơn (Bắc Cạn) để lên Cao Bằng.

Do một tên chánh tổng phản động ở châu Na Rì khai báo, đồng chí Lương

Văn Tri cùng các đồng chí của mình bị quân địch bao vây, buộc phải nổ súng ngăn chặn địch để rút khỏi địa bàn. Trong cuộc chiến đấu anh dũng ấy, đồng chí Phùng Chí Kiên đã hy sinh oanh liệt, đồng chí Lương Văn Tri trúng đạn bị thương nặng, bị địch bắt và giam ở nhà tù Cao Bằng. Kẻ địch đã dùng mọi thủ đoạn cực hình, hòng buộc đồng chí phải khai báo hoạt động của tổ chức, nhưng đồng chí vẫn giữ vững khí tiết của người cộng sản. Trong vòng một tháng giam cầm, tra tấn dã man, kẻ địch vẫn không khuất phục được đồng chí Lương Văn Tri, các cơ sở Đảng và cơ sở quần chúng do đồng chí phụ trách vẫn được giữ vững và an toàn. Ngày 29/9/1941, đồng chí đã anh dũng hy sinh, để lại tấm gương sáng ngời về chủ nghĩa anh hùng cách mạng, người chiến sĩ cộng sản kiên cường, bất khuất, quên mình vì sự nghiệp giải phóng dân tộc.

III. ÁNH HƯỚNG CỦA ĐỒNG CHÍ LUƠNG VĂN TRI ĐỐI VỚI PHONG TRÀO CÁCH MẠNG TRONG NƯỚC VÀ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LẠNG SƠN.

Suốt chặng đường 13 năm liên tục hoạt động cách mạng (1928 - 1941), với sự nỗ lực phấn đấu quên mình, người thanh niên yêu nước, người chiến sĩ cộng sản kiên cường Lương Văn Tri - người con ưu tú của dân tộc, của quê hương Lạng Sơn đã có những công hiến xuất sắc cho phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam thời kỳ 1930 - 1945.

Trong thời gian từ năm 1930 đến năm 1938, với vai trò là đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam sinh hoạt tại Đảng bộ đặc biệt hoạt động trên đất Trung Quốc, đến trước khi được chỉ định tham gia Xứ uỷ Bắc Kỳ, hoạt động của đồng chí Lương Văn Tri đã góp phần tổ chức thành công các khoá huấn luyện cách mạng cho đội ngũ cán bộ trong nước, trong đó có nhiều cán bộ của tỉnh Lạng Sơn.

Đồng chí Lương Văn Tri đã có nhiều công lao góp phần quan trọng vào quá trình xây dựng, phát triển phong trào cách mạng tỉnh Lạng Sơn. Đồng chí đã trực tiếp đi sâu đi sát cơ sở để xây dựng, củng cố phong trào cách mạng ở địa bàn Văn Uyên từ năm 1930 đến năm 1934, địa bàn Bắc Sơn và địa bàn Tràng Định từ năm 1936 đến năm 1938, dẫn tới sự ra đời của các chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên của Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn: Chi bộ Đảng ở Thụy Hùng, Văn Uyên (giữa năm 1933).

Từ năm 1938 đến năm 1941, với cương vị là Ủy viên Ban Thường vụ Xứ uỷ Bắc Kỳ, được Trung ương và Xứ uỷ Bắc Kỳ giao nhiệm vụ quan trọng, phụ

trách công tác quân sự của Xứ uỷ, đồng chí Lương Văn Tri đã trực tiếp chỉ đạo xây dựng, củng cố địa bàn an toàn khu của Trung ương và của Xứ uỷ Bắc Kỳ tại huyện Hiệp Hoà, tỉnh Bắc Giang. Tại đây, đồng chí Lương Văn Tri cùng một số đồng chí lãnh đạo Trung ương và Xứ uỷ Bắc kỳ đã tổ chức mở được các lớp huấn luyện quân sự cho đội ngũ cán bộ nòng cốt của Xứ uỷ Bắc Kỳ. Trong số các học viên, có đồng chí sau này đã trở thành tướng lĩnh tài năng nổi tiếng của quân đội nhân dân Việt Nam như Đại tướng Hoàng Văn Thái.

Với cương vị là Chỉ huy trưởng Đội du kích Bắc Sơn, Chỉ huy trưởng Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn, Chính trị viên Đội cứu quốc quân Bắc Sơn, đồng chí Lương Văn Tri đã có nhiều công lao trong việc xây dựng căn cứ địa Bắc Sơn - Võ Nhai, phát triển Đội du kích Bắc Sơn trở thành Đội Cứu quốc quân Bắc Sơn.

Hoạt động chỉ đạo, chỉ huy của đồng chí Lương Văn Tri, cùng với sự nỗ lực của Đội cứu quốc quân Bắc Sơn đã góp phần quan trọng mở rộng phong trào cách mạng từ Bắc Sơn tới địa bàn các châu, huyện trong tỉnh Lạng Sơn: Bình Gia, Bằng Mạc, Hữu Lũng, Thoát Lãng và Tràng Định.

Cuộc đời, sự nghiệp cách mạng và tấm gương hy sinh anh dũng của đồng chí Lương Văn Tri cho sự nghiệp cách mạng, giải phóng dân tộc là biểu tượng cao đẹp của chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam trong công cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh (1930 - 1945), mãi mãi là niềm tự hào của Đảng bộ và nhân dân các dân tộc Lạng Sơn.

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, đồng chí Lương Văn Tri luôn nêu cao tấm gương sáng của người chiến sĩ cộng sản không ngừng phấn đấu học tập, rèn luyện, tu dưỡng phẩm chất đạo đức cách mạng, có lý tưởng cao đẹp, lối sống trong sáng, trọng đạo lý, trọng nghĩa tình, gần gũi yêu thương đồng chí, đồng đội, mãi mãi là tấm gương sáng ngời có ý nghĩa giáo dục sâu sắc đối với thế hệ trẻ, để lớp lớp con cháu chúng ta học tập và noi theo. Tuổi thanh xuân hoạt động cách mạng đầy nhiệt huyết, sự hy sinh thầm lặng, oanh liệt của người chiến sỹ cộng sản kiên cường Lương Văn Tri đã đi vào lịch sử đấu tranh giải phóng dân tộc như một biểu tượng sáng ngời của chủ nghĩa anh hùng cách mạng. Lịch sử đấu tranh cách mạng của Đảng bộ Lạng Sơn đã ghi nhận tên tuổi và sự nghiệp cách mạng của đồng chí. Tên tuổi của đồng chí Lương Văn Tri sống mãi với nhân dân các dân tộc Lạng Sơn, với non sông đất nước Việt Nam.

Nhân dịp kỷ niệm 109 năm Ngày sinh đồng chí Lương Văn Tri (17/8/1910

- 17/8/2019), là dịp để các thế hệ ôn lại truyền thống vẻ vang của dân tộc, tưởng nhớ về cuộc đời và sự nghiệp hoạt động cách mạng kiên cường, bất khuất của đồng chí Lương Văn Tri - Người con ưu tú của mảnh đất Xứ Lạng anh hùng, trọn đời chiến đấu, hy sinh vì sự nghiệp cách mạng của Đảng, vì độc lập tự do của dân tộc. Qua đó, giúp cho thế hệ trẻ hiểu sâu sắc hơn, tự hào và trân trọng những thành quả cách mạng mà Đảng và nhân dân ta đã giành được bằng sự đánh đổi xương máu và nước mắt của các thế hệ cha anh đã anh dũng ngã xuống vì độc lập cho dân tộc, vì tự do cho nhân dân. Những truyền thống tốt đẹp đó, tên tuổi của những người con ưu tú đó sẽ mãi mãi ghi vào trang sử vàng yêu nước của dân tộc Việt Nam; tạo sự tin tưởng vững chắc cho cán bộ, đảng viên trong toàn Đảng bộ và nhân dân vào đường lối lãnh đạo của Đảng; tạo động lực to lớn trong việc tiếp tục triển khai học tập Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Nơi gương đồng chí Lương Văn Tri, toàn Đảng bộ và nhân dân các dân tộc trong tỉnh tiếp tục đoàn kết, nhất trí, tranh thủ thời cơ, vượt lên khó khăn thách thức ra sức thi đua, phấn đấu xây dựng quê hương Lạng Sơn ngày càng giàu đẹp./.

BAN TUYÊN GIÁO TỈNH ỦY LẠNG SƠN